

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap,

"Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület" hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap. ==

Előfizetési ár:

Légsz evre 6 kor. föl evre 3 kor. egyor szám 20 fillér. Kétzetési pénzek és reklamáziók Hirschl N. könyvnyomdájába küldendők.

Felolós szerkesztő:

SINKOVICH ELEK

Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztőségi közlemenyek a lap szerkesztőségebe küldendők.

Hirdetési díj: 4 hasabos petitor egyzseri hirdetéssel 20 fillér. Többzseri hirdetéssel soronként 12 fillér.

Nyiltter petitora 50 fillér.

Magyarország gabona termése.

Nem hiszem, hogy van még ország a föld kerekéségén, a hol az aratási eredmény közzétételét olyan lázas érdeklődéssel várná a nagy közönség, mint Magyarországon, a mi egészen természetes és magától értetődő dolog, mert nincs még egy ország, a hol az összlakosságának annyi százaléka nyeri gazdálkodás után a kenyérét. Mert Magyarországon az ipar és kereskedelem csak gyermekeveit élvén, mindenki a földtől kapja kenyérét és egy rossz termési év elég ahhoz, hogy évtizedekre megingassa a magyar nép helyzetét, a kit a tulajdon adózási viszonyok amugy is súlyos helyzet elé állítottak.

Kétszeres tehát az örömünk, a midőn a földművelésügyi miniszter kimutatásából látjuk azt, hogy daczára a sok elemi csapásnak, a mely a magyar gazdaközönséget sujtotta, közepes jó termést nyújtott az aratás és hogy a gabonatermésünk nemcsak mennyiségre, de minőségre nézve sem

marad sokkal a tavalyi év mennyisége és minősége mögött.

Pedig június és július havában uralkodott tulsok esőzés és zivatar nagyban csökkentette a terméskilátást, a mely egyes vidékeken, mint például a délvidéken, Bácskában, a Dunántulon kitünőnek ígérkezett és a helyes felvidék népeit is kecsesgette egy kielégítő jó termés. A felvidékre különösen a juliusi árvíz hozott nagy szerencsétlenséget, a mely a termékeny Vág völgyet öntötte el és így ezt a lakosságot érte a legnagyobb csapás.

A Dunántulon az árvíz és a zivatar különösen Sopron, Győr és Vas megyében, továbbá a Drávamentén és Muraközben vitt nagy pusztítást véghez, daczára ennek ezen a vidéken az átlagos termés a 10-11 métermázsza között váltakozott, a mely normális viszonyok között az átlagos 13 métermázsát érte volna el.

A szokatlan időjárás viszonyok daczára az aratás — bár az egész időszak alatt sok aggodalom között voltak a gazdák — elég jól sikerült;

gy az őszeik, mint a tavaszai, főképp mennyiségileg közepeszerű eredménnyel fizettek, míg minőségileg nagyon jól sikerültek. Voltak ugyan panaszok ezuttal is, de azok mindinkább elhallgattak és a gazdák legtöbbször az év eredménye a korábbi várakozást meghaladta.

A károsodások, párhuzamba állítva azzal a sok aggodalommal és az eleinte mutatkozott nagynak látszó pusztulásokkal szemben, kisebbek, bár terményenként még mindig 2.5%-ra tehető, azonkívül, hogy a tél folyamán kipusztult őszi vetések területe a búzánál 83.000 kath. holdra és rozsnál 66.450 hath. holdra becsülte.

Az anyaországgal már most Horvát és Szlavonország gabonatermését összefoglalva, kerek összegekben, a következő eredmény mutatkozik:

	várható összes learatott terület termés kath. hold métermázsza	
1903-ban	5.153.525	44.955.000
1902-ben	6.185.493	49.777.500
1901-ben	6.239.528	36.188.000

TARGZA.

Teázás közben.

Irta: Karageorgievich Bozidar herceg.*)

Kínában.

A cangoni kínai negyedben ünnep van. Az utcákön tompa moraj húzódik keresztül, amelyből metsző módon tör utat az emberek felé: a zintánara. Gyerekeknek és lányoknak valóságos zenekara rohan a városon keresztül, egyik kaputól a másikig. Nagy csoport musmeh lepi el nagy zajjal az utcákat. A kezükben imákban teleirt papíradarabok, virágok és ajándékok, amiket a szives, de réshaljó istenek elé visznek a templomba.

Egy kis csöndes utcában az üzlete előtt áll Chung, a teakereskedő. A feje épp oly fényes és gömbölyű, mint a szemüvege és a hogy komolyan áll, a megfeszült kitényesedett szalokabátjában, olyan, mint egy tudós orvos. Chung vendéget vár, Su mester, aki Confucius tansin kívül, az összes kínai nyelvjárásköban meglegő jártasságra tett szert. Nincs olyan komplikált írásjel és írásmód — jöjjon az a Jankecekiangtól innenről, vagy tuiról — a melyet Su mester ne oldana meg játzó könnyedéggel. Su három méternyire áll meg a teakeres.

kedő előtt. A kezében kosarat tart, a másikat pedig a mellére fekteti, egy hajol meg Chung előtt.

Azután szortartásszerűen közelegik és egymásután három mechanikai mozgást végez. A teakereskedő pedig nem resteli lekopirozni őket, csak hogy sokkal nagyobb tisztelettel és alázattal. Látni rajta, hogy igen megtisztelti őt a kitünő tudós látogatása.

Belépnek a rendezett üzletbe, amelyben a számtalan etagéren pompás egyformaságban állnak kisebb, magobb teadobozok. Leülnek. Chung megrázza a hosszú zsinóron lógó csengőt és megjelenik egy inas. Háromszor meghajlik a teás előtt és ötször cökölja meg Su saruit. A legutolsó inas megköszöni a magas vendég látogatását.

A tudós megbicezzenti a fejét, azután bele-nyul a kosarába és átjárzó, firom porcellánácsét emel ki belőle. Utána lapos ezüsttálczát meg egy lábat.

— Tschah! — mondja a ház ura. Az inas háromszor meghajlik, azután eltűnik az alacsony ajtó mögött. A két barát szórakozottan halgat. Az ajtó kinyílik és ujra előtűnik az inas koponyája. A két kezével széles tálczát czipel, amelyben tea felszerelések vannak. Azután új munkához lát. Szorgalmas, majomszerű mozdulatokkal két ébenfa-asztalkát tesz az urak elé. És megkezdí a teské.

szítést. A gőz kicsap az edényből és a szolgálta a kis aranyos csészékbe. A két filozofus az ajtóhoz emeli. Su föltartja a két újját és ez azt jelenti, hogy a tea kitünő, a kereskedő háromszor meghajlja a fejét, ez a válasz. Chung boldog, hogy megdicsérték. — Még egy csésze, még egy, egy negyedik, ötödik és mindig ugyanazok a komplementek. Legyek zümögnek a helyiségben, a távolról csak alig gyöngök, mint a légyzümögés — harangzugas ér el hozzájuk. . . A nap lassan lenyugszik; Su feláll és egyenkint rakja vissza a kosarába, a csészét, a tálczát meg a teadobozt.

Ismét három meghajlása. A legutolsó messze, a harmadik utzasarkán. Chung ggyogó arczval áll boltjának az ajtajában. Su eltűnik és a kereskedő siet egy utó sö meghajlást küldeni a távozó tudós után. Azután meggyönyvedten bujik be az alacsony boltjába.

Oroszországban.

A szürke kődön, amely a kis kunyhókat takarja el — árnyékok surraunak keresztül. . . Szürke árnyékok, amelyek düledéz léptekkel vágnak neki a fehér és egyforma hótömegnek. . . Folyton sötétebb, szürkébb lesz a kőd, a moszkvai templomok kupolái alól pedig tompán, egyhangosan érkezik a harangok neldőléje. Egy kicsiny „traktuv” előtt megállanak az árnyékok és a há-

R O Z S.

1903-ban	2,118.712	13,951.200
1902-ben	2,197.140	14,995.600
1901-ben	2,118.862	11,977.000

Á R P A.

1903-ban	1,908.593	14,110.500
1902-ben	1,841.972	14,284.600
1901-ben	1,885.608	11,565.000

Z A B.

1903-ban	1,887.650	12,754.300
1902-ben	1,858.072	12,934.000
1901-ben	1,881.608	10,726.000

A magyar birodalom gagonatermése volt tehát összesen:

1903-ban	85,771.000	métermázsza
1902-ben	91,991.700	"
1901-ben	70,456.000	"

A megelőző öt esztendő folyamán csak egyetlen egyszer volt nagyobb a termés, még pedig a múlt évben, amikor általában kitünő termést aratott az ország gazdaközönsége.

A tengeri terméshozamat — bár a szárazság és apály folyton tart, de mert az eső és szemképződés az utóbbi időig eléggé jó volt, — a mai állapotok tekintetbe vételénél még mindig 40—42 millió métermázsára lehet becsülni. Hogy ez a termés meg lehessen, mihamarább jó esőre is szükség van. Különb a kilátások lényegesen csökkenek.

Már most, ha a jövő kilátásait bírjuk, úgy örvendetes tényként konstatáljuk, hogy a gazdáinkra nagyon jó sikerrel van az, hogy a gabona ára jóval magasabb a tavalyi gabona áraknál és így a mi csekély veszteségüket a gabona mennyiségénél érte, ugyanannyit, sőt többet a gabona magasabb áránál érnek el.

Az összegyűjtött adatokból és ki-

mutatásokból kitünik az is, hogy a világ gabonatermése, hozzávetőleges számitással ismét jó, bár a múlt évvel szemben a rozs és tengeri termés eredménye valamivel kedvezőlenebb.

A mi már most a termés minőségét illeti, így örvendetes az, hogy Magyarországon a termelt gabona minősége kitünő és ez nagyban emeli az értéket a kivitelre szánt gabonánknál, a melyet azonban összegekben kiszámítani egy ideig nem lehet, mert nem tudhatjuk, mennyi kerül kivitelre.

Annit azonban már is mondhatunk, hogy habár például a búzánál közel 4 millió 300 métermázsával kevesebb termelt, értékben mégis közel 10 millió koronával több az összértéke, míg rozsnál ugyancsak az 5 millió koronát meghaladja.

Azt hisszük, hogy e meglehetősen eseményt gazdaközönségünk örvendeheti tudomásul, a kikre az utóbbi években ugyanis súlyos csapás nehezült.

A MURASZOMBATJÁRÁSI GAZDAKÖR

vidékünk létezését előmozdítását célzó lódi-paszását f. évi szeptember 10-ik napján tartotta meg Battvárdor, mely alkalomkor vármegyei létezését intéző köröknek is alkalom volt vidékünk jóllétét látni a mennyiben Grafly Nándor nénes kári százasost Palináról, Kiss Gyula a létezési bizottság elnökét, Véghy Endre és Bezeredy Dénes felbirtokosokat Szombathelyről, mint érdeklődő vendégeket idvözölhetünk körünkben. — A díjazásra lehajtottak 17 mént, 56 kancazt és 135 csikót

Balez Aladár, Junkuncz Sándor, Kúhár József, Metzker Mátys, Neusiedler Miklós, Schweinhammer János, Skrabán Iván, Török Elemér és Smkovich Kálmán bíráló-bizottsági tagok élükön gróf Batthyány Zsigmond öméltségével már reggel 9 órákor jelentek meg a helyszínen s hozzáláttak a bírálattal megítéléséhez, — mielőtt ezt azonban befejezhették volna kedves vendégeink elutaztak teljes megelégedésüknek kifejezést adván, mely-

nek eredményét úgy hiszem már a jövő évi áll. apamének kiküldésekor látni fogjuk.

A bírálattal bevégezése után öméltsége az elnök ur a gazdaközönséget magaköré gyűjtötte és körültekintő, széles-látókörű szavaiban figyelmeztette a lótarló gazdákat, hogy a kanczákra több gondot fordítsanak, ha szép loállományt akarnak és miután még a télen Muraszombatban rendezendő lópatkolási tanfolyamra is felhívta figyelmüket, kihirdette a bíráló-bizottság ítéletét, mely szerint: mének után nyerte az I. díjat (70 K) Kúza Péter Mezővár; a II. díjt (35 K) Koczin István Rónafó; a III. díjt (20 K) Vukán Mihály Széchenyik; a IV. díjt (10 K) Martinecz Miklós Muraszentes.

Kanczák után az I. díjt (70 K) Jónás István Rónafó; a II. díjt (35 K) Szincz Mátys Ivánfalva; a III. díjt (20 K) Pir József Mártonhely; a IV. díjt (10 K) Mórecz Mátys Battvány; Vörös György (Kót) és Treiber Imre (Gyertyámos) a „Bellatinzi Takarékpénztár” 20 koronás külön díjat nyertek.

A csikók után nyerte az I. díjat (egy szecska-vágót, mint Kühne E. mosoni gyáros külön díjt) Angusztn István Muracsermely; a II. díjat (70 K) Kúhár Mátys Tótmaróc; a III. díjat (egy repavágót mint Kühne E. mosoni gyáros külön díjt) Vucsak József Boroslyán; a IV. díjat (35 K) Ernisa Iván Mezővár; a V. díjt (20 K) Vlabj Iván Rónafó; a VI. díjt (10 K) Miholics Iván Tolgyes; Klemencsics Iván (Deklezsin) megnyerte gróf Batthyány Zsigmond vidéki díját (10 K) és Kócsis Ferencz (Kót) Neusiedler Miklós (10 koronás) külön díjat nyerte meg.

Az eredmény kihirdetés után Horváth László battványi segéd jegyző a gazdaközönség nevében mondott köszönetet a gazdakör vezetőinek és élte az annak fáradságtalan elnökét gróf Batthyány Zsigmond öméltségével. A lódi-jász tartama alatt működésükben megtekinthők voltak, egy Kühne-féle vetőgép, egy Stahlmayer-féle arankatisztító és egy Ryder-féle aszalógép, e gépek hasznos voltáról a közönség így módon meggyőződhetett. — A díjazás után elnök öméltsége az elfaradt bíráló-bizottságot egy jó ebédvel megvendégelve a jelenlevők éljenezése között elutavott.

A lódi-jász alkalmával a gazdakör több évi fáradozását jutalmazva látta némileg s munkakedvét az bizonyára csak fekezni fogja, mert láthatja: ez uton így tovább haladva megsegíti a magyarok latene.

K.

Helyi, vármegyei és vegyes hírek.

— **Kitüntetések.** A szombathelyi iparkialitáson elismerő oklevelet nyertek: Vogler József Széchenyikut, Hartner Géza gőzmalomtulajdonos Stevancsics Nándor és Csaiszr Lajos muraszom-

Párisban

Melléktulca a Boulevard közelében Egy boit-helyiség. Öriási ablakok. A falakon posztóminoták, kis kínai asztalok, angol porcellánidiszek. Két hölgy lép be.

Vörösrúhs hölgy: (Csmchilla gallér. Nagy vörös kalap, hosszú tollal a la Loie Fuller) Nos, mem midtam? gyönyörűség itt lenni Valóságos kincs ez a kis terasz, itt egyedül vagyunk. Nem lát senki, mi sem látunk senkit. En már meguntam az önk társaságát, ahol mindennap más toltt kell és ahol öt órákor ugyanazok az arcok jelennek meg, ugyanazokról a flirtékről beszélnek, ugyanazokkal a szavakkal. . . Itt csodás. Egyedül vagyunk!

Szürkeruhás hölgy: (Egyszerű kosztüm. Asztrachan gallér és fekete kalap nagy tollakkal) Igaza van. Gyakrabban jövök ezentul ide; a magány elbódit. . . De nézze csak azt a hölgyet, aki ott jön, nem madam Lern?

A vörösrúhs hölgy: Ó? Mit körszne itt? Egy asszonyról oly gyorsan beszélnek rosszakat. . . Nem jön be, tovább meg, annál jobb! . . . Különb is, egy titkot kell önnel közölnöm. Husvétkor színelőadást rendezek a szalonomban. . . gyönyörű darab. Meglátja, majd egy ismeretlen szerzőtől, akit én fedeztem fel. Nagyszerű. . . Ké-

rom lapos lépcsőn keresztül eltűnnek a sötét, tűzeslevegő helyiségben. A melet egy óriási kályha szolgálhatja, a melyet a legkésőbb érkezettek ülnek körül.

— Isten legyen veled! — mondta a vendég-lős.

— Isten legyen veled! — válaszol a belépő, odamegy a kályhához és nem mozdul odan, míg egy újabb vendégnek nem kell helyet csinálni.

Körülbél este van már; a sötétben gyorsjárású szának tűnnek el, amelyeknek csengője sírva hallik be az alacsony helyiségbe. A korcsmáros hátul áll az asztal, amelyen egy nagy szomvóvár sestetere. Az egyetlen gyertyafény visszazugázik benne. A muskok megmozdulnak, felállnak az égett kályha melől és helyet foglalnak a terem hátsó felén felállított padon.

A szikrák röpöknek és miközben a korcsmáros kergeti őket, lapos hosszú tűz csap ki a szomvóvárból. Szőke, magas lány hozza a teadobozt, meg a csészéket.

Egy lakánáll mér a szárazlevelű teavirágot. Néhány pillanat nagy csndben mulik el. A korcsmáros leteszi a gyertyát az asztalra, a teljes fényben ragyogó szomvóvár mellé. Azután nagy darab csukrot ejt belé. A szomvóvár förtlett; szárazlan szikra uszik a levegőben. A víz forr és csön-

des, duruzsoló hangon énekel, amelybe lassan belevegyl a muzsikov vonatott dala. Egy erős paraszt feláll és gyönyörű vonatott hangon szólót énekel. A dalban szó esik csokról, szerelemről, leányról és menyasszonyi fátýról.

Mintha valami léghuzom futott volna keresztül a pinczén. Egy öreg muzsik arczán könny látszik.

— Hé Semen! Iwancwits te sirsz?! Csak az asszonyok szoktak sírni,

És Semen mosolyog és a többi muzsik is mosolyog. Csak a trubudor szeme alatt látszik egy vékony vizes iv. A köny a szakálába fut!

FIVE O' CLOCK.

— Kedves Annie, majdnem későn érkezünk; csaknem öt óra van. De miss Cvek utazási novellái mégis kedvesek voltak. Nem?

— O igen, kedves Ellen!

— Gyorsan, gyorsan kedves Annie és kedves Dolly! . . . Üljetek ide az asztal mellé. . .

Gyorsan, gyorsan! Itt van a teatárto meg a csészék! Parancsol ez csukrot, teát? . . . Gyorsan le a fedővel. Különb is, nem lesz aromája a teának. . . Isten! . . . Úgy, most pedig ide lányok, mellém a katarpéra. Karoljokat ölem és beszélünk. . . Leszélünk a szerelemről! . . .

